

Střední škola a Základní škola Soběslav

Wilsonova 405, 392 01 Soběslav

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Preventista: Mgr. Klára Jeczelewská

Program zpracovala: Mgr. Jitka Bělská, Mgr. Klára Jeczelewská

Aktivisté: Mgr. Radka Kadlecová, Mgr. Jitka Bělská

Pracovník zodpovědný za hospodaření s dotací: Ing. Darja Bártová, ředitelka školy

Tento program navazuje na koncepci prevence zneužívání návykových látek a dalších sociálně patologických jevů u dětí a mládeže. Je součástí plánu práce školy pro školní rok 2011/12 a pokládá se za závazný pro všechny pedagogické pracovníky školy. Program je rozdělen na 3 části. V první jsou popsány dlouhodobé cíle programu, dále pravidelné akce a úkoly, jejichž realizace probíhá po celý školní rok. Druhá část obsahuje program školy proti šikanování zpracovaný s ohledem na metodický pokyn MŠMT č.j. 24 246/2008-6. Třetí pak uvádí konkrétní úkoly zvolené pro školní rok 2011/12.

Jedním z hlavních cílů je celoškolská realizace programu a změna postojů dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu. Dobrá celoškolská strategie pomáhá optimalizovat sociální klima školy a zaměření proti sociálně patologickým jevům se stává součástí školní kultury.

Preventivní program zahrnuje:

- výchovu ke zdravému životnímu stylu
- osvojení si pozitivního sociálního chování
- rozvoj osobnosti žáků
- odmítání všech forem porušování zákona
- vytváření podmínek pro využití volného času
- vzdělávání pedagogických pracovníků, získávání informací (sdělovací prostředky, odborná literatura)

Program využívá:

- materiální, sportovní a kulturní zázemí školy
- poznatky ze všeobecně vzdělávacích předmětů a zpětně zařazuje tematické okruhy týkající se prevence
- třídnických hodin (zařazeny složky prevence, mravní, estetické, tělesné, environmentální a pracovní výchovy)
- akcí pořádaných učilištím
- volnočasových aktivit (DM-internát → zájmové kroužky)
- spolupráce s výchovným radcem, všemi pedagogy, vedením školy, orgány státní správy a samosprávy a dalšími odborníky

A. Dlouhodobé cíle programu

- „Zdravý životní styl“
- osvojení si pozitivního sociálního chování
- působení na rozvoj osobnosti
- posilování zdravé sebedůvěry, odolnosti vůči stresu, odpovědnosti za samostatné rozhodování
- odmítání všech forem sebeustrukce a porušení zákona
- informace o negativních účincích kouření, alkoholu a zneužívání léků (uvědomovat si hodnotu svého zdraví i zdraví blízkých osob)
- schopnost posoudit rizika braní drog v souvislosti s vlastními životními cíli
- osvojení si pozitivního sociálního chování – tolerance, asertivita
- poznatky z oblasti sexuální výchovy
- poznatky z ekologie – význam zdravého životního prostředí a estetických zážitků pro zdravý způsob života (zahrnuje environmentální výchova)
- nabídka volnočasových aktivit – zájmové kroužky, sport, hobby, návštěvy kulturních a sportovních akcí, besedy, přednášky
- aktivní zapojování žáků do akcí pořádaných školou – Vzdělání a řemeslo, Soběslavská růže, vánoční výstava žakovských výrobků (prezentace školy)
- spolupráce s rodiči (zákonými zástupci), vedením a vychovateli dětských domovů, odkud žáci přicházejí (vzájemná informovanost o problémech, výměna zkušeností)
- využívání knihovny s odbornou literaturou a videotéky všemi učiteli, její doplňování o nové tituly, zabezpečení výpůjček videokazet z PPP v Táboře
- využívání nabídek pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (školení, kurzy, semináře)
- získávání aktuálních informací z médií a internetu
- spolupráce s radou školy
- pokračovat v zařazování vhodných témat do všeobecně vzdělávacích předmětů – hlavně občanské výchovy (provázanost poznatků) - tematické okruhy: pomoc drogově závislým, důvody braní drog, možnost předcházení závislosti na drogách, problematika boje proti drogám v naší zemi, problémy s drogami v rodině, znalost knih nebo filmů o drogách, předcházení šikaně, nebezpečí nudy

B. Program proti šikanování

- zpracován ve směrnici školy č.j. 254/2009
- cílem programu proti šikanování je bezpečné, respektující a spolupracující prostředí ve škole, součástí programu je krizový plán – určuje postupy a způsoby řešení a kompetence osob a to jak v situacích, které škola zvládne sama, tak i v situacích, kdy škola potřebuje pomoc specializovaných institucí
- určuje povinnosti pedagogických pracovníků:
  - důsledně vést žáky k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech (respektovat identitu a individualitu žáka, jednat v souladu s právními normami – právní odpovědnost jedince)
  - předcházet vzniku rizikového chování (sociálně patologických jevů)
  - nepodceňovat počáteční projevy šikanování, různé náznaky agresivity) pedagog. pracovníci nesmí svým jednáním podceňovat zhoršování vztahů směřující k šikanování)
  - neprodleně řešit všechny způsoby šikanování
  - zabránit spáchání trestného činu – šikanování může naplňovat skutkovou podstatu trestných činů (vydírání, omezování osobní svobody, ublížení na zdraví, násilí proti jednotlivci či skupině, poškození cizí věci, znásilnění, kuplířství apod.)

- překazit trestný čin, oznámit trestný čin (riziko trestního postihu pro neoznámení, případně nepřekazení trest. činu)
- poskytnout oběti okamžitou pomoc
- informovat vedení školy, vých. poradce, školního metodika prevence
- zahrnuje prevenci ve smyslu podpory pozitivních vzájemných vztahů a komunikace mezi žáky a mezi žáky a učiteli, solidarity, tolerance, vědomí sounáležitosti, zapojení žáků do aktivity třídy (školy), spolupráce mezi žáky (vzájemný respekt)
- určuje postup vyšetřování šikany – šikany počáteční i pokročilé
- je důležité:
  - všimnout si všech možných příznaků šikany – nebezpečné je podceňovat počáteční projevy
  - pro nápravu situace ve skupině – potřeba pracovat s celým třídním kolektivem (náhled na vlastní chování, motivy činu, rodinné prostředí...)
  - nezbytná spolupráce vedení školy, školního metodika prevence, výchovného poradce a pedagog. pracovníků s rodinou oběti i agresora (nabídka pomoci, ochrana oběti – zabránit dalším útokům)
  - při jednání s rodiči – taktní přístup, zachovat důvěrnost informací
  - Linka bezpečí – tel. 0800155555 (bezplatné volání z celé ČR)

C. Konkrétní úkoly pro školní rok 2011/12

1. Minimální preventivní program využívá materiálního, sportovního a kulturního zázemí školy.
2. Program je určen pro žáky, kteří jsou absolventy základních nebo speciálních škol. Řada z nich vyrůstá v méně podnětném sociálním prostředí (neúplné rodiny, romská komunita), několik žáků je z dětských domovů. Před umístěním do náhradní výchovy nemusely být životní zkušenosti příznivé a podnětné pro jejich zdravý vývoj.
3. Rozpracování programu do předmětů občanská výchova a český jazyk: slohové práce s protidrogovou problematikou, vytváření a upevňování postojů k odmítnutí drog, systém životních hodnot, péče o zdraví, etika jako součást životního stylu, umět být tolerantní, jak zvládat stres, ve společenské výchově – kultura chování, vztahy mezi lidmi a komunikační dovednosti, zapracování do výchovných plánů třídních učitelů.
4. Sportovní aktivity pro žáky: sportovní den v LA, závody v přespolním běhu, fotbalová utkání („Fotbal ano, drogy ne“), turnaj v nohejbale, přehazované, ve stolním tenisu, soutěž ve šplhu.
5. Praktické cvičení k problematice ochrany člověka za mimořádných událostí – prověření znalostí a dovedností, naučit se pohotově a správně jednat v mezních situacích.
6. Volnočasové aktivity: zájmové kroužky na internátu, filmová představení, exkurze, výstavy, besedy se zástupci Policie ČR, besedy s gynekologem a sexuologem, besedy s odborníky jiných oblastí směřované ke zdravému životnímu stylu.
7. Pokračovat v aktualizaci informačních panelů v budovách školy (informace o výskytu sociálně patologických jevů a infekčních nemocí, kontaktních centrech, institucích poskytujících pomoc apod.), zajišťování informací a materiálů s protidrogovou problematikou, materiálů zaměřených na výskyt sociálně patologických jevů a na ochranu před nimi.
8. Propagace akcí školy a jejich zhodnocení uveřejnit na školních informačních tabulích a v regionálních médiích.
9. Besedy: využít nabídky z programu Jihočeský streetwork
10. Využít webových stránek společnosti SANANIM (Dotazník týkající se informovanosti o drogách pro učitele i pro žáky).

11. Dle možností využít besedy pro třídní kolektivy pořádané odborníky v Centru pro lidi ohrožené drogou – Auritus – kontaktní centrum v Táboře
12. Dle možností využít přednášek občanského sdružení Semafor Veselí nad Lužnicí
13. Vést přehled realizovaných kroků a aktivit v průběhu školního roku s poznámkou o jejich efektivitě.
14. Minimální preventivní program na konci školního roku vyhodnotit – sledována je celková účinnost minimálního preventivního programu (do jaké míry bylo dosaženo stanovených cílů) i jeho průběh (jak program postupoval), měřena je také efektivita jednotlivých aktivit, které byly v rámci minimálního preventivního programu realizovány.
15. Spolupráce s Policií ČR – protidrogová problematika.

Informace o plnění a průběhu programu jsou průběžně podávány ředitelství školy.